

Jó Gyártói Gyakorlat az allergének kezelésére

Fejős Nóra
élelmiszeripari
projektmenedzser

Teffner Zsolt
minőségügyi- és élelmiszer-
biztonsági vezető

Dávid-Dobos Zsófia
vezető dietetikus

Páger Zsolt
üzletfejlesztési
igazgató

2015.09.01.

(1) A fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményben, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást, gyermekvédelmi szakellátást, illetve szociális szakosított ellátást nyújtó intézményben, valamint a nevelési-oktatási intézményben minden, szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő személy számára az állapotának megfelelő diétás étrendet kell biztosítani a (2)–(5) bekezdésben, valamint a 16. § (5) és (6) bekezdésében foglaltak betartásával, figyelemmel az étkezések szakorvos által meghatározottak szerinti időzítésére és az étel dietetikus által meghatározott megfelelő adagolására, különös tekintettel a szénhidrátanyagcsere-rendellenességgel élő személyekre.”

(37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet 15. §)

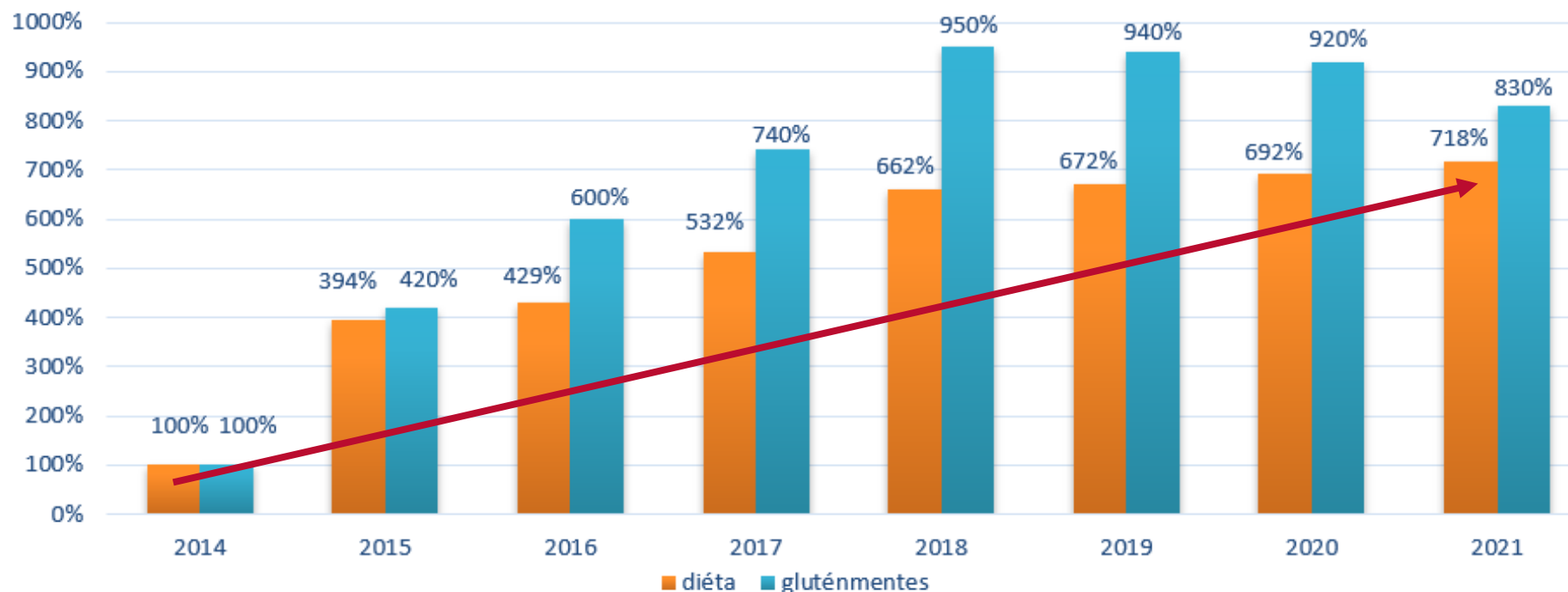
37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet hatása

HUNGAST

Kérlek még!

1. Fogyasztói bizalom növekedése
2. Diagnosztikai módszerek fejlődése
3. Diagnosztikai módszerek nem megfelelő értelmezése
4. Valós igénynövekedés
5. Divatdiéták, finansziális kérdések, pszichológiai hatások

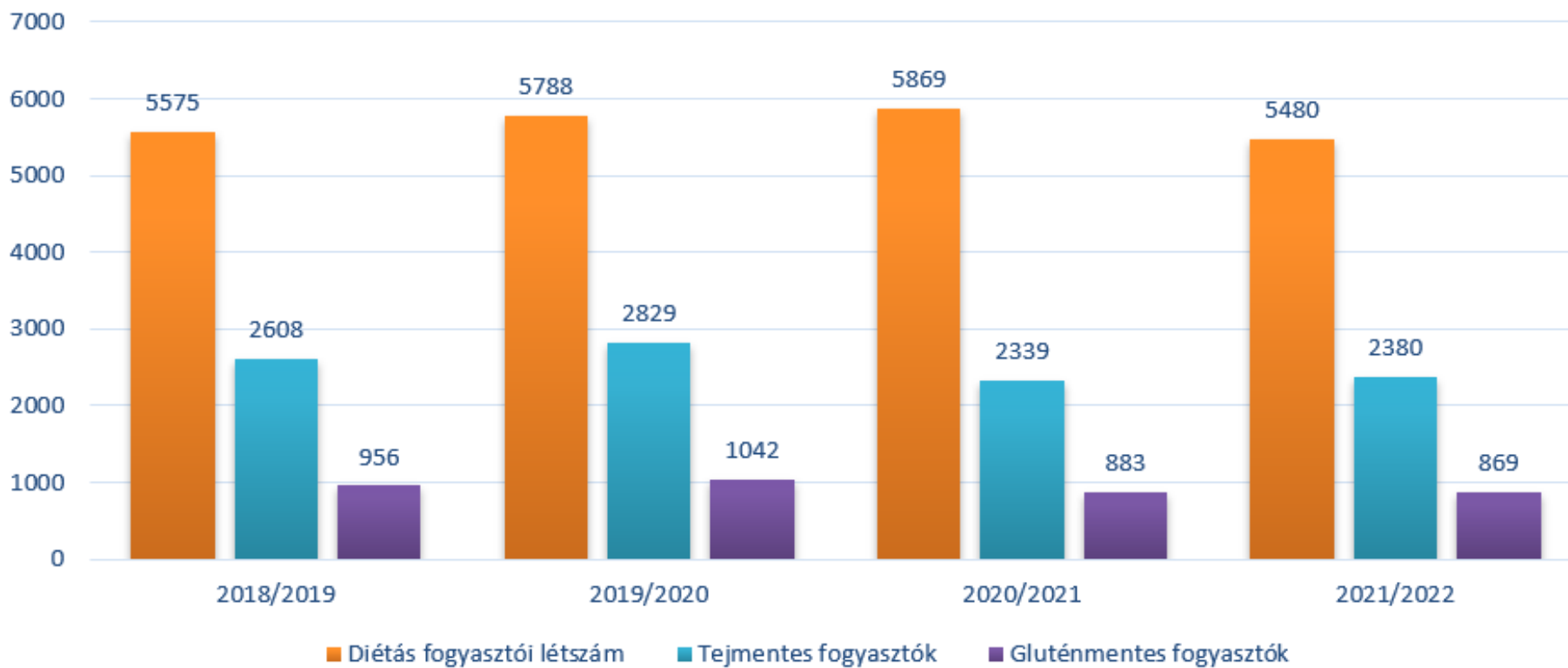
Speciális táplálkozási igények számának alakulása 2014-2021

37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet hatása

Diétás fogyasztók arány: **3,9–4,6 %**
ebből
Tejmentes fogyasztók: 40 – 49 %
Gluténmentes fogyasztók: 15 – 18 %

Diétás fogyasztók száma egyes eliminációs igények esetében

Élelmiszergyártás

*Nyomokban ... tartalmazhat!
... is felhasználó üzemben készült*

Közétkeztetés

„(4) A diétás étrendet alkotó ételeket a megadott **diétára való alkalmasságot befolyásoló anyag kizárásával** kell elkészíteni, tárolni, szállítani, átadni a végső fogyasztónak, kizárva az ételek ilyen anyaggal való szennyeződésének lehetőségét.”

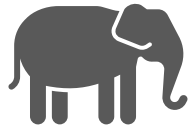
„(1a) Táplálékallergia és -intolerancia esetén az (1) bekezdésben foglaltakat kizárólag ... a **1169/2011/EU** európai parlamenti és tanácsi rendelet **II. Mellékletében** felsorolt allergiát vagy intoleranciát okozó anyagok és termékek vonatkozásában kell alkalmazni.

(37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet 15. §)

Allergének megítélése

A „nyomokban” jelenlévő allergének a legtöbb esetben nem okoznak gondot.

ad1) A „nyomokban” definíció nem mérhető tulajdonság

ad2) Egyes jogi esetekben (lásd: közétkeztetési rendelet) nem mentesítés a felelősség alól.

UGYANAKKOR!

TEHÁT

A kimutatási határ a
határérték

a késztermékek esetében

(kivéve: glutén, laktóz, SO₂)

(kivéve: önkéntesen vállalt határérték jelölésen történő közlése)

~ ppm
(mg/kg)

Allergének megítélése

- Jogszabályi környezet áttekintése
(jelölési előírások, glutén, laktóz, SO₂, stb.)
- Fogasztói elvárások felmérése
(egészségügyi indokoltság, vagy „csak” trend – vegán / tej megítélés)
- Laborképességek vizsgálata **WESSLING**
Életünk minősége
(LOQ, LOD, kiegészítő szolgáltatások, eredményközlés gyorsasága)
- Saját belső határértékek felállítása
(alapanyag/késztermék; teljes mentesség / egy allergénre koncentrálnunk; kimutatási határ / leggyakoribb alkalmazott határérték)

Készételek esetében a
fűszerek jelentik a
legnagyobb kockázatot!

A hígítás egy
kockázatcsökkentő
művelet!

Allergének megítélése

Fokhagyma granulátumban 9,71 mg/kg földimogyoró

- Receptúra arány – FGR: 0,251%
- 1 kg ételbe 0,00251 kg FGR
- 1 kg FGR-ben van 9,71 mg földimogyoró, akkor
- 0,00251 kg FGR-ben, 0,02437 mg földimogyoró
- 1 kg ételben 0,02437 mg földimogyoró
- Kimutatási határ: <0,4 mg/kg
- A késztermékben nem lesz kimutatható!
- Mi a helyes megítélés?
- Eltérő lehet-e különböző allergének esetében?

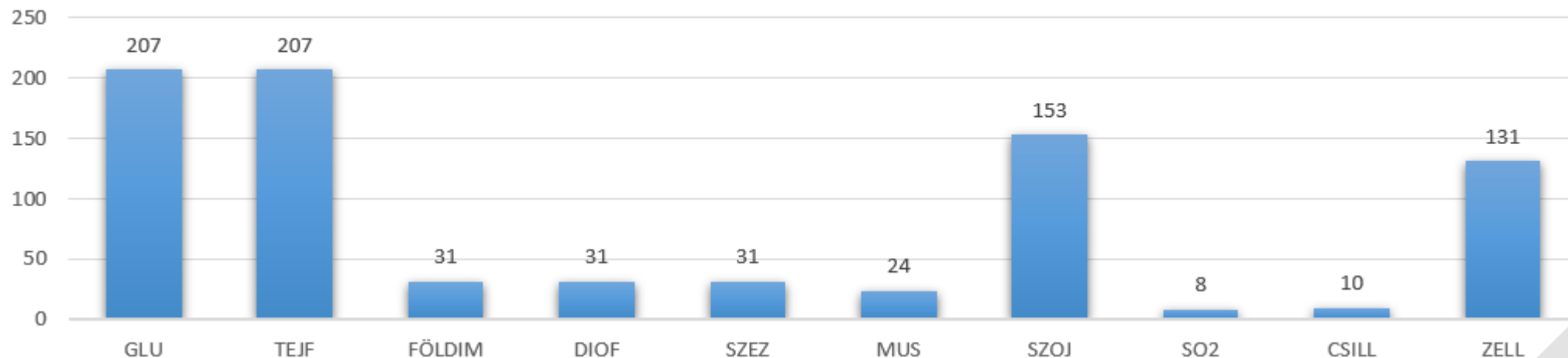

„Pozitív találatok”

~1.000 vizsgálat

- Burgonyapehely / tejfehérje / 46,5 mg/kg (LOQ 0,4 mg/kg)
- Gluténmentes gyorsfagyasztott lapkenyér / szezámmag / 2,56 mg/kg (LOQ 2,5 mg/kg)
- Barnamártás por / szójafehérje / pozitív (LOD 0,4 mg/kg)
- Fűszerpaprika / szójafehérje / pozitív (LOD 0,4 mg/kg)
- Tej-tojásmentes krumplispogácsa / szezámmag / 13,56 mg/kg (LOQ 2,5 mg/kg)
- Tej-tojásmentes pizzás csiga / tojásfehérje / 2,96 mg/kg (LOQ 0,1 mg/kg)
- Növényi főzőkrém / tejfehérje / 0,6 mg/kg (LOQ 0,4 mg/kg) / szarvasmarha DNS pozitív (PCR)

Allergénvizsgálatok száma (2021)

Alapanyag kiválasztási folyamat

- Termékspecifikációk átvizsgálása
(melyek magukban foglalják a teljeskörű allergén nyilatkozatot)
- Termékminta bekérése
- Laborgyártás (próbagyártás)
- Előzetes laborvizsgálatok
- Kockázatelemzés (termék és beszállító)
- Beszállító audit
(kiemelten: allergén menedzsment)
- Szerződészkötés
(kiemelt tartalom: allergénkezelés, laborvizsgálatok, eltérések kezelése)

Allergén menedzsment elvárások

- **Áruátvétel**
(összevetés specifikációval; jelölés ellenőrzése; csomagolás szennyeződése)
- **Raktározás**
(elkülönítés; ha van allergén tartalmú alapanyag (is), annak jelölése – tudatosítás; eltérő kontaminációs kockázat elemzése)
- **Kimérés, előkészítés**
(kontaminációs kockázat esetén eltérő eszközhasználat; eszközök jelölése, tárolás; tisztítási eljárások; folyamatok térben/időben való elkülönítése)
- **Feldolgozás**
(kontaminációs kockázatok értékelése; térbeli/időbeli elkülönítés; tisztítási eljárások validálása; munkaszervezés: kockázatos terméket a folyamat végén)
- **Személyi feltételek**
(tudatosság; munkaruha; étkezés; bevitt élelmiszerek szabályozása; élelmiszer automaták)

Alapanyag

- Kockázatbecslés alapján
(beszállító, alapanyag, gyártási technológia)
- Alapanyagonként és allergénenként
- Előzetes tapasztalatok (eredmények) figyelembe vételével
- Ráfordításanalízis
- Gyakoriság
- Egyezményes határértékek

Segítségünkre lehet az
alapanyag allergén mátrix,
valamint a késztermék
allergén mátrix!

Késztermék

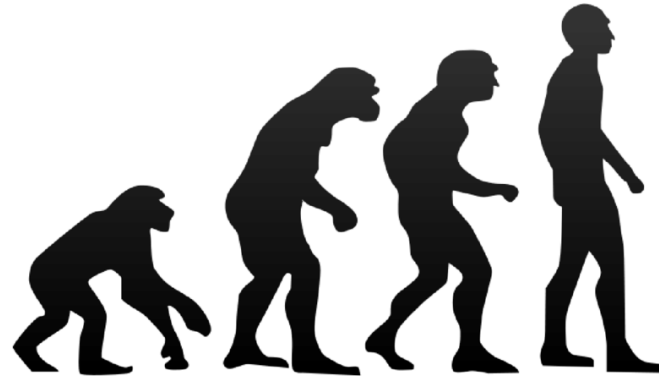
- Az ételbe kerülő alapanyagok allergén kockázata
(korábbi laborvizsgálatok nem mutattak szennyezettséget / volt szennyezettség, de az alapanyag felhasználási aránya csekély / volt korábban szennyezettség és magas a felhasználási arány is)
- Technológiai kockázatok

Kockázatelemzés

HUNGAST
Kérlek még!

HACCP

Kockázatalapú
megközelítés

Egyedi
szempontrendszer
összeállítása

ISO 22000:2018

(37 db „kockázat”)

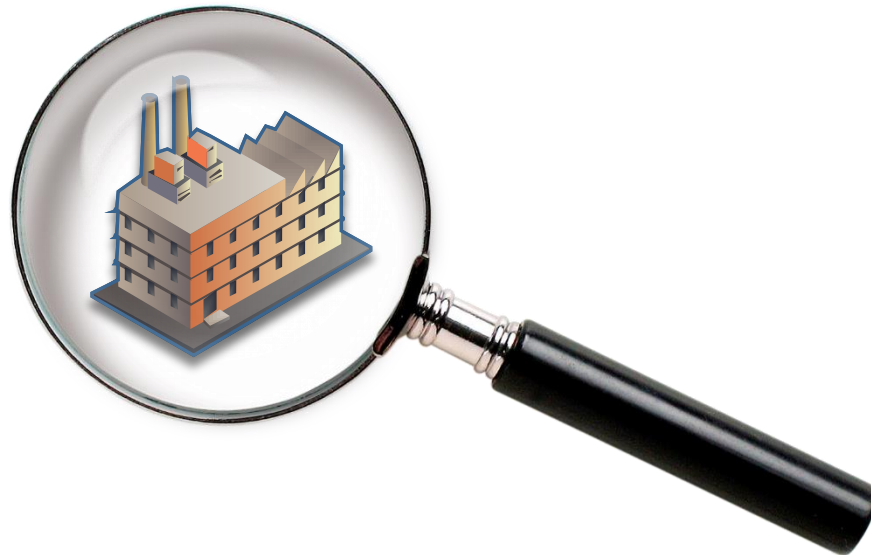
Alapanyagok

- Mekkora az esélye az adott allergénnel való szennyeződésnek az előzetes termelési/feldolgozási folyamatok során (az élelmiszerláncban)
(az alapanyag jellege)
- A vizsgált allergén a beszállító termelési folyamataiban jelen van, fennáll a keresztszennyeződés kockázata
(specifikáció)
- Milyen mennyiségben (receptúra arány) kerül felhasználásra
- Milyen allergén jelenlét mutatható ki a késztermékből

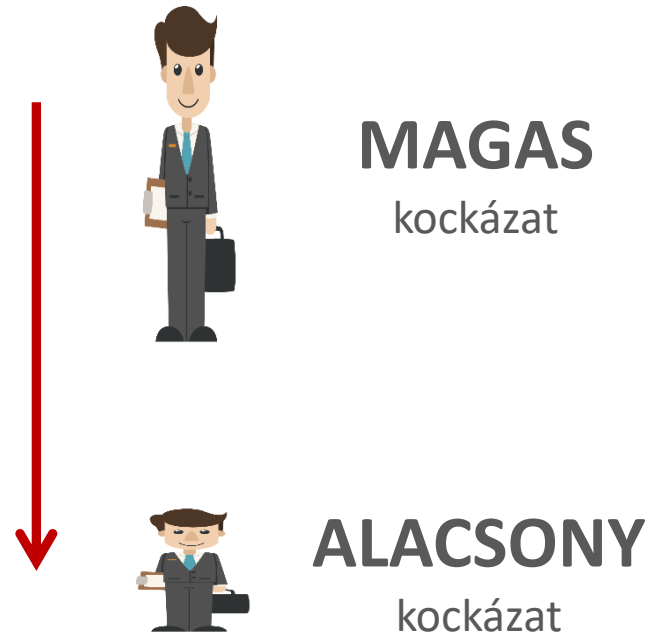
Receptúra arány, valamint allergén típus függvényében változhat az elvárt határérték az alapanyagok esetében!

Beszállító

- Allergén menedzsment tudatosság
(specifikáció adattartalma, köztes kommunikáció, beszállítói audit során tapasztaltak)
- Adott alapanyag beszállítónál betöltött szerepe
(jellemző/marginális)

- Módszer meghatározása kockázatelemzés alapján
(célcsoport; termék összetettsége, alapanyagok kockázata, technológiai kockázat, ráfordításanalízis)
- Tételvizsgálat
(reprezentatív minta; belső/külső laborvizsgálatok)
- Kockázatelemzés alapján végzett vizsgálatok
- Gyártási feltételek vizsgálata
(dokumentáció átvizsgálás; eltérések vizsgálata)

Következtetések

- Nagy körültekintés szükséges jelent az alapanyagok kiválasztásához
- Kockázatbecslés, kockázatbecslés, kockázatbecslés...
- Allergén tudatosság fejlesztése a teljes élelmiszerláncban
- Részletes szabályozás és szervezeti tudatosság fejlesztése

HUNGAST

Kérlek még!

Köszönjük a figyelmet!

Páger Zsolt
üzletfejlesztési igazgató

Dávid-Dobos Zsófia
vezető dietetikus

Fejős Nóra
élelmiszeripari projektmenedzser

Teffner Zsolt
minőségügyi- és élelmiszer-biztonsági vezető

Scan me!